

Chefbegrebet i offentlighedsloven

Hvornår er en ansat i en chefstilling på det offentlige område omfattet af chefbegrebet i offentlighedsloven? Det kigger vi nærmere på i denne artikel.

Muligheden for at få aktindsigt i personalesager er reguleret i offentlighedslovens § 21. Udgangspunktet er, at der ikke gives aktindsigt i personalesager, herunder oplysninger om ansættelsesforhold og forfremmelse. I forhold til "ansatte i chefstillinger" giver § 21, stk. 3, imidlertid ret til aktindsigt i oplysninger om disciplinære reaktioner i form af advarsel eller derover.

"Ansatte i chefstillinger"

Hvornår der er tale om en ansat i en chefstilling omfattet af chefbegrebet i offentlighedslovens § 21, stk. 3, 2. pkt., er ikke defineret i loven.

Forarbejderne til bestemmelsen angiver dog, at "ansatte i chefstillinger" omfatter kontorchefer og derover, herunder fx vicedirektører, afdelingschefer og direktører. Der skal derfor være tale om chefer på et vist niveau, før de er omfattet.

Denne afgrænsning afspejler, at offentlighedens behov for aktindsigt i disciplinærsager for at kunne føre kontrol med forvaltningen primært gælder i forhold til personer, der besidder en stilling med betydelig indflydelse på offentlige anliggender, herunder fx departementschefer og kommunaldirektører (se betænkning 1349/1997).

Praksis på det kommunale område

Chefbegrebet i offentlighedsloven skal derfor ifølge forarbejderne fortolkes snævert. Praksis på det kommunale område har imidlertid over tid udviklet sig i retning af det modsatte.

I fire tilsynsudtalelser fra perioden 2018-2020 har Ankestyrelsen anlagt en udvidende fortolkning af chefbegrebet og vurderet, at også teamleder- og afdelingslederstillinger på lavere ledelsesniveauer (niveau 4 og 5) i det administrative hierarki var omfattet af chefbegrebet.

I den anledning bad KL Indenrigs- og Sundhedsministeriet om at tage

spørgsmålet om fortolkningen af chefbegrebet i offentlighedsloven op til behandling.

Indenrigs- og Sundhedsministeriets udtalelse

Indenrigs- og Sundhedsministeriet afgav 20. januar 2023 en udtalelse om fortolkningen af chefbegrebet i offentlighedsloven § 21, stk. 3, 2. pkt.

Her angiver ministeriet, at ansatte på ledelsesniveau 1 og 2 (kommunaldirektører, henholdsvis forvaltningschefer/-direktører) altid er at betragte som chefer i overensstemmelse med bestemmelsen.

For ansatte i stillinger på ledelsesniveau 3-5 afhænger det ifølge ministeriet af en konkret vurdering af den ansattes ledelsesbeføjelser, lønforhold og stilling i det administrative hierarki.

Ifølge ministeriet vil ansatte på ledelsesniveau 3 som udgangspunkt være omfattet af chefbegrebet. Det gælder bl.a., når stillingen er indplaceret på cheflønsaftalen, på en lederoverenskomst eller på lederbestemmelse i overenskomsten på det pågældende faglige område.

Ansatte i stillinger på ledelsesniveau 4 og 5 er derimod ifølge ministeriet som udgangspunkt ikke omfattet af chefbegrebet. De kan dog efter en konkret vurdering være omfattet. Ved vurderingen ses blandt andet på ledelsesbeføjelser, budgetansvar og lønforhold, hvor det tidligere fokus på sammenligningen med den statslige lønramme 36 dog er væsentligt nuanceret i udtalelsen. Endelig indgår vedkommendes stilling i det administrative hierarki, herunder navnlig om stillingen er indplaceret på cheflønsaftalen eller lignende.

På baggrund af udtalelsen anmodede ministeriet Ankestyrelsen om at genoptage de fire sager.

Rikke Søgaard Berth
Partner, advokat
rsb@horten.dk

Erik Wendelboe Christiansen
Advokat
ewc@horten.dk

Emma Sophie Bruun
Advokatfuldmægtig
esb@horten.dk